

magisterbladet

Han blev truet med fængsel

side 10-13

Latin lovers

side 22-25

Lov har forringet forskningsvilkårene

side 16-17

Ambassadører skal sikre lige løn

side 34-35

DM vinder i Højesteret
– medlem får 4 mio. kr. side 30-31

latin lovers

LATIN ER FOR LÆNGST blevet erklæret dødt og begravet. Men nu fejrer det hedengangne sprog et overraskende comeback - båret på skuldrene af film- og fodboldstjerner og trendbevidste unge. Overdyngt med klapsalver fra lærde og selveste paven. Lingua latina er på banen igen! Til skræk for alle latin-hadere.

af Michael Reiter · magisterbladet@dm.dk foto: Christian T. Jørgensen

Latin. Begrebet er i sig selv nok til at fremkalde ufrivillige trækninger i kæbemusklerne. Men den, der gaber nu, outer sig som ekstremt uhip! For latin er cool. Trendy sågar. Sproget, hvis påståede død du sikkert aldrig har spildt en tåre på, lever. Endnu spiller det ikke med musklerne som på de laurbærkronedes tid. Men sproget er i bevægelse, det kravler på ny hen over det europæiske landkort som romerske falanker. Selv i USA finder det fodfæste. Sagt på det – endnu – aktuelle verdenssprog: latin er up-and-coming!

Nu vil den ene og anden læser måske rynke skeptisk på brynene. "Latin", "cool" og "trendy" er ord, der stritter mod hinanden i enhver sætning. Nogle af os overlevede kun med nød og næppe mørke tider med obligatorisk latin. For os er det særligt svært at acceptere det grufuldt snørklede sprog som noget populært. Men tænd for dit tv, skru op for radioen, gå på nettet – og du vil snart mærke, at de latinske horder er på vej!

David Beckham bærer skylden. Angelina Jolie ligeså. Fodboldstjernen har *Ut amem et foveam* ("den, jeg elsker og holder varm") og *Perfectio in spiritu* ("åndelig perfektion") tatoveret på underarmene. Hollywood-skønhedens mave prydes af et *Quod me nutrit me destruit* ("det, der nærer mig, ødelægger mig"). Vendingerne på verdens mest eftertragtede kvadratmeter hud er et tydeligt tegn: Latin har holdt sit indtog i popkulturen. Snart vil tusinder af teenagere

plage mor og far om at få tatoveret Ovids samlede værker på deres kroppe.

Magisterbladet på latin

De glittede magasiners halvguder udgør kun spydspidsen på en større bevægelse. Andre tegn i tiden viser, at det antikke tungemål igen er på fremmarch: Finsk radio sender regelmæssigt *Nuntii Latini*, nyheder på latin. Seriøse tyske medier som Spiegel og Taz beretter forbløffet om hippe fester, hvor berlinske bohemer slynger om sig med latinske fraser. Paven ser sit snit til at genindføre messer på latin, hvilket ifølge Washington Post får unge amerikanske katolikker til at storme i kirke, lære sproget og terpe liturgien.

Latin-allergikere får røde knopper ved et kig på netboghandlen Amazons bestsellerlister. Her går kampskrifter for det klassiske sprog som varmt brød. Særligt hotte er den tyske filolog Wilfried Strohs "Latein ist tot – es lebe Latein!" og den engelske journalist Harry Mounts "Amo, Amas, Amat ... and All That: How to Become a Latin Lover". Det største chok: Den latinske udgave af Harry Potter (*Harrius Potter*) har overhalet Ovids "Metamorfoser", antikkens ubestridte supersælger, i popularitet. Fortsætter trenden, er det kun et spørgsmål om tid, før Magisterbladet også udkommer på latin.

"Men hvorfor nu?", spørger latin-pinte læsere. "Hvorfor kunne den lingvistiske zombie ikke vente med sin genkomst, ind-

til vi selv ligger under jorden?". Det har Harry Mount, glødende latin lover, svar på: "Comebacket er en reaktion på den forummelse, vi dagligt udsættes for i medierne. Folk længes efter en ny seriositet". I den forbindelse får stadig flere kig på de klassiske discipliner og kulturer. "Latin er storartet! Den smukke prosa imødekommer vores søgen efter det sublime. Og grammatikken er en stor hjælp til et bedre herredømme over det engelske sprog. Når du kender alle reglerne, er det let at formulere sig optimalt".

"Big deal", råber den kritiske indre stemme. "Det vedrører jo ikke det danske sprog. Ud med latin!". Protesten forstummer, da Mount pointerer, at man også lærer af forskellene i grammatiske systemer. Og at der i øvrigt findes utallige antikke låneord i de germanske sprog. Kunne en føling for latin monstro føre til bedre artikulation og

større chancer hos forretningspartnere og det andet køn? Inden det irriterende svar popper op, skifter Mount spor: "I øvrigt ser man også interessen for det klassiske i tv-serier som "Rom" og film som "Gladiator", "Troja" og "300". Deres

David Beckham, helt, krukke og fodboldspiller, har Ut amem et foveam ("den, jeg elsker og holder varm") og Perfectio in spiritu ("åndelig perfektion") tatoveret på sine underarme.

"Vi har en af de højeste adgangskvotienter på hele universitetet. I løbet af de sidste 3-4 år er efterspørgslen steget helt enormt", siger Bianca Liebermann, lektor i latin ved Humboldt Universitat i Berlin. Hun ser ogsa interessen for faget som en sogen efter identitet.

popularitet vidner om en sogen efter vores europaiske rodder i en globaliseret verden, mener journalisten.

En lille million latin-elever

Pludselig bliver hullet i det nyromerske bolværk synligt! Aneforskning i historisk ukorrekte burgerfilm, tatoverede kendisser og Harry Potter pa latin! Det ma da vare beviset pa, at det klassikes comeback er en hypet og popkulturel sebeboble. Hvem andre end de skore amerikanere terper frivilligt latinsk grammatik? Gymnasieelever? De har det sikkert

stadig med latin som vampyrer med sollys. Universitetets klassiske filologer? Er det ikke bare en uddoende flok excentrikere, der gemmer sig for den moderne verden i stovede biblioteker?

"Siden ar 2000 er antallet af engelske gymnasier, der tilbyder latin, steget fra 200 til 800", konstaterer Harry Mount tort. Han foreslar dog, at man retter blikket mod Tyskland, hvor det latinske comeback er langt mere udtalt. Vores sydlige naboer har en lang tradition for latinundervisning – maske fordi romerne for har sat deres sandaler i dele af riget. De nyeste tal overrasker alligevel: Aktuelt bliver 808.000 tyske gymnasieelever undervist i latin. Det er nasten hver tredje i et land, hvor antallet af latin-elever siden ar 2000 er steget med 30 %. Ifolge tyske medier opfordrer stadig flere foreldre deres born til at lare det klassiske sprog – selvom de aldrig selv

Aktuelt bliver 808.000 tyske gymnasieelever undervist i latin. Det er næsten hver tredje i et land, hvor antallet af latin-elever siden år 2000 er steget med 30 %.

Det klassiske rummer interessante idéer og filosofi, der danner kontraster til nutiden. Det får de studerende til at reflektere over deres modersmål”.

Bianca Liebermann, lektor i latin

har haft det. Flere steder begynder man at lide under akut lærermangel.

Kunne det være et tegn på, at latin-feberen begrænser sig til unge stakler, hvis ophav prøver at fremelske et nyt spidsborgerskab? Og at ingen normale mennesker gider studere latin på videregående uddannelser? Langtfr. “Vi har en af de højeste adgangskvotienter på hele universitetet. I løbet af de sidste 3-4 år er efterspørgslen steget helt enormt”, siger Bianca Liebermann. Hun er lektor i latin ved Humboldt Universitat i Berlin og ser ogsa interessen

for faget som en søgen efter identitet: “Det klassiske rummer interessante idéer og filosofi, der danner kontraster til nutiden”. Dertil kommer, at sproget kontrasterer det tyske. “Det får de studerende til at reflektere over deres modersmål”, smiler latin loveren Liebermann – og lyder helt som sin kampfælle i England.

Cicero og Madonna

Et kig indenfor i Liebermanns forelæsning kan slukke enhver latin-skadets håb om popkulturel hype. Stolerækkerne er fulde af studerende med koncentrerede blikke. Ved hvert spørgsmål ryger en skov af arme i vejret. De unge mennesker ser ikke ud, som om de har problemer med at begå sig i det virkelige liv. Tværtimod ved de præcist, hvad de vil. En hurtig rundspørge afslører, at godt 2/3 vil ud i gymnasieklasserne eller forelæse på universitetet. Resten forsvinder ud i erhvervslivet, hvor de har rigtigt gode chancer. For tyske arbejdsgivere værdsætter i stigende grad latin-dimittenders evne til analytisk tænkning – kombineret med en tilbunds-gående forståelse for Europas filosofier og kulturelle arv.

Latin synes altså at være kommet for at blive. Tilhængerne står stærkt i flere lande og har for længst omringet vores lille, danske Asterix-samfund. Snart vil latin lovers

tromle ind over os og give vores elskede anglicismer sparket til fordel for smarte latinske vendinger. Latin-nørder, der ikke kan begribe deres eget held, stiger pludselig op på tronen som de mest populære i kliquen. De bliver hyldet til hippe toga-fester, hvor man diskuterer Ciceros taler og danser til Madonnas nye single “Sic transit gloria mundi”. De, der stadig siger “cool” og “trendy”, må sidde tilbage som bænkevarmere ... Vi går en sort, sort tid i møde!

Roms danske statholdere

Det latinske comeback gør foreløbig holdt ved portene til vores lille kongerige. Klassiske filologer forsøger at bane vejen for det antikke sprogs genkomst, men er oppe imod hårde odds. For i Danmark, siger de, hersker engelsk næsten enerådigt.

af Michael Reiter · magisterbladet@dm.dk

”Det er ikke sådan, at der er tomme gange på klassisk filologi”, siger Marianne Pade fra Aarhus Universitet. ”Men med 80 til 100 studerende pr. årgang kommer vi langt fra op på de tal, vi ser i udlandet”. Der er et stænk af resignation i stemmen, da hun siger det. For studielederen er en af Danmarks fremmeste latin lovers. Og som sådan oplever hun og hendes kampfæller trange tider i det, der må minde dem om en sproglig Asterix-landsby.

”Danmark har jo egentlig en lang tradition for latin”, forklarer den 51-årige professor, der som helt lille blev begejstret for antikken og blev latin lover, da hun lærte sproget i folkeskolen. ”I løbet af de sidste 100 år har en lang række gymnasie-reformer hugget og skåret i den tradition. Den seneste fra 2005 foreskriver, at der blot skal være et begrænset antal latin-timer i faget ”almen sprogforståelse”. Det er blevet svært overhovedet at få latin på et højere niveau. Dertil kommer, at stadig færre studier på universitetet kræver latinkundskaber. Ikke engang historie inddrager latin, selvom det er tvungent nødvendigt at kunne læse sine kilder på originalsproget”.

Roms danske statholdere synes imidlertid at være oppe mod kræfter, der med vold og magt vil holde det aktuelle verdenssprog på tronen. ”Der er en manglende politisk

vilje over for andre sprogfag end engelsk”, brummer Marianne Pade. ”Siden 2005 er det blevet væsentligt sværere at fordybe sig i for eksempel fransk, italiensk – og latin”. Sprogene bliver ikke tilbudt nok steder, og det kan ifølge studielederen give bagslag: ”Vi hører fra folk i dansk industri, at man er bekymret over den voksende mangel på sprogkompetencer”.

Engelsk eneheriker - endnu

Der tales – endnu – ikke latin i verdenskoncernernes centraler. Men dansk erhvervsliv kan også profitere af klassiske filologer på andre områder: ”En af mine studerende har lige fået en god stilling hos TDC. En af grundene var, at hun skrev speciale i latin. Arbejdsgiveren mente, at eftersom hun var i stand til at løse den slags komplicerede opgaver, måtte hun være den rigtige for firmaet”. Langt størstedelen af danske latin-dimittender bliver dog stadig gymnasielærere. ”De forgangne års usikkerhed omkring latins status har ført til mangel på lærere”, konstaterer Marianne Pade. ”Studerer man latin i dag, kan man altså være ret sikker på at få en stilling”.

Endnu er det uvist, om det kan lykkes det klassiske sprog at undslippe sin danske skyggetilværelse. Den engelske eneheriker sidder tungt og godt på tronen. Alligevel

Der er en manglende politisk vilje over for andre sprogfag end engelsk”.

Marianne Pade, professor,
Aarhus Universitet

nær Marianne Pade håb om lyse tider for enklaven af herboende latin lovers. ”Gymnasireformen er blevet justeret, så skoler, der tilbyder græsk og latin på C-niveau, får tilskud. Det har fået antallet af udbydere til at stige fra syv til 30. Desuden er det igen blevet teknisk muligt at studere latin på B-niveau”.

Men det i sig selv er ikke nok: ”Vi filologer skal blive bedre til at forklare omverden, hvor spændende latin er”, siger studielederen. Først når folk frivilligt åbner portene på klem, har latin en chance for et dansk comeback. Så kan Marianne Pade måske få sit ønske opfyldt: At danskerne igen lærer det klassiske sprog helt ned i folkeskolen, hvor indlæringen går legende let - og på den måde atter bliver et folk af latin lovers.